

Nr 472.

Av herr Johansson i Torp m. fl., om anslag till förstärkning av lantmäteripersonalen i Göteborgs och Bohus län.

Under nionde huvudtiteln, punkt 199, i årets statsverksproposition redovisas en hemställan från lantmäteristyrelsen om förstärkning av lantmäteripersonalen i Göteborgs och Bohus län, avseende bl. a. fiskelägesorganisationen, vilken hemställan föredragande statsrådet emellertid ej ansett sig kunna biträda.

Såväl själva tillkomsten av denna specialorganisation som ock de förhållanden som nödvändiggjort densamma är av den art att de kan betecknas som enastående i landet.

År 1896 begärde riksdagen utredning angående fiskarbefolkningens i Bohuslän bostadsförhållanden. Riksdagen motiverade denna hemställan med de egenartade fastighetsförhållanden som var rådande inom fiskelägena. Den begärda utredningen kom också till stånd men föranledde inga påtagliga åtgärder.

Femtio år senare, 1946, var saken minst lika aktuell. Tvenne tillfälliga utskott, ett i vardera kammaren, fann anledning att, i samband med utlåtande över andra, näraliggande motioner, påkalla riksdagens och Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på att äganderättsförhållandena i Bohusläns fiskelägen var så oklara, att det var synnerligen önskvärt om det från Kungl. Maj:ts sida kunde vidtagas åtgärder för att bringa reda i förhållandena.

Med anledning av dessa, av riksdagen biträdda, utlåtanden uppdrog Kungl. Maj:t åt häradsförhållanden i Orusts och Tjörns domsaga, Bertil Koch, att verkställa den av riksdagen önskade utredningen om äganderättsförhållandena i fiskelägena. Efter verkställt uppdrag avgav utredningsmannen ett utlåtande, vari redovisades förhållanden som visat sig vara av åtminstone delvis så otillfredsställande karaktär som man hade anledning förmoda. Utredningsmannen angav också vägar för att uppnå en bättre ordning; bl. a. föreslog han att det tillsattes ett särskilt organ som skulle få i uppdrag att sanera fastighetsförhållanden m. m. i fiskelägena. Detta förslag måste anses vara synnerligen välmotiverat. Det vore icke mycken mening i att genom utredning konstatera missförhållandena, om man ej samtidigt sörjde för möjlighet att avhjälpa dem. Det torde rimligen också få anses ha varit riksdagens mening då utredningen begärdes, att riksdagen var beredd att ställa medel till förfogande för att avhjälpa de svårigheter som vid utredningen kunde konstateras.

För att genomföra utredningsmannens förslag utvaldes till en början de i lantmäteristyrelsens hemställan omförmälda samhällena. Men enbart att

genomföra dessa påbörjade uppgifter kommer, enligt lantmäteristyrelsens beräkning, att med nuvarande arbetsstyrka kräva en tid av upp till 4,5 år, och då är likväl endast uppskattningsvis en femtedel av totala arbetsuppgiften genomförd. Man kan alltså räkna med möjligheten av att det kan komma att draga en tid av bortåt åttio år från det riksdagen 1896 begärde utredning första gången tills frågan blivit slutligt löst. Det kan visserligen sägas, att om befolkningen plågats i århundraden förut med otrygga förhållanden så spelar det ingen större roll om man väntar i ytterligare ett eller annat årtionde, men med nutida samhällsorganisation och därav följande krav i olika avseenden är det stora värden som står på spel för såväl kommunerna som den enskilde individen.

Det bör också upplysas att samhällena ingalunda bara gått och väntat på att det allmänna skulle komma till hjälp. Sålunda har den värst utsatta platsen, Mollösunds municipalsamhälle, åtagit sig en stor börda genom att expropriera det mesta av den obebyggda marken inom samhället. Men det återstår ännu den minst lika angelägna uppgiften att bringa ordning och reda inom samhällets bebyggda del, och här torde det knappast kunna gå att lösa uppgiften expropriationsvägen, utan här måste tillgripas ett mera tidsödande förfaringssätt, och glädjande nog har, så vitt känt är, de personer som gör anspråk på äganderätt, under det hittills verkställda arbetet visat förståelse för syftemålet.

Att förhållandena kunnat i äldre tid få utveckla sig på sätt som skett har sin förklaring som ej helt lämnar det allmänna utan skuld. Häradsrätternas behandling av lagfartsärenden var ej alltid tillfredsställande, vilket i våra dagar resulterat i situationer som vederbörande inskrivningsdomare har svårt att kunna reda ut. Skiften företogs emellanåt, varvid lantmätaren kopierade förfaringssättet i jordbrukarbygderna och fick skiftet fastställt utan att vare sig lantmätaren eller det fastställande statliga organet insåg att helt andra skiftesmetoder här skulle ha varit riktigare, o. s. v.

På grund av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att bevilja den av lantmäteristyrelsen gjorda framställningen om förstärkning av fiskelägesorganisationen i Göteborgs och Bohus län och att anslaget under nionde huvudtiteln, punkt 199, Lantmäteristaten: Avlöningar, måtte uppräknas med 68 200 kronor.

Stockholm den 20 januari 1954.

Carl E. Johansson,
Torp.

C. O. Carlsson
i Bakeröd.

Birger Utbult.

Ernst V. Staxäng.

Gösta Andersson,
Mölnadal.

Wald. Svensson.

Einar Dahl.